

1978, 14. října – Sdělení VONS č. 46 o zadržení a výsleších Jana Wünsche, bránění vstupu do bytů Ladislava Hejdánka a Petra Uhla Juliu Tominovi a dalším návštěvám příslušníky Veřejné bezpečnosti, o policejních zásazích ke zmaření soukromých divadelních představení, fyzickém napadení Pavla Landovského a o zásahu proti večírku Jaroslava Hutky na rozloučenou před jeho vystěhováním z republiky a Hutkově výslechu.

V týdnu od 9. 10 1978 došlo v Praze k další sérii protizákonných represí a hrubých útoků na základní práva občanů. Počátkem týdne byl bezpečností zadržen na 48 hodin signatář Charty 77 Jan Wunsch (jeho podpis byl zveřejněn v Dokumentu Charty č. 20 dne 10. 10. 1978).¹ Po propuštění byl 13. 10. opětovně vyslýchán. Od úterka zabraňují uniformovaní příslušníci, kteří trvale střeží byty mluvčího Charty 77 Ladislava Hejdánka a Petra Uhla, všem návštěvám ve vstupu do bytu a některé návštěvníky předvádějí. Dr. Julius Tomin se odmítl nechat předvést a od čtvrtka setrvává v bytě dr. Hejdánka. Julius Tomin vyhlásil, že nebude-li zákaz vstupu návštěv odvolán, zahájí 17. 10. 1978 desetidenní protestní hladovku.²

Nadále pokračovaly policejní zásahy ke zmaření soukromých představení Shakespearovy hry Macbeth v různých bytech. O stupňující se atmosféře násilí a brutality svědčí vážný případ herce Pavla Landovského, který se udál v noci z 12. na 13. 10. 1978. V blízkosti Národního divadla byl neznámým mladým mužem nejprve hrubě uražen („to je ta svině Landovský“ a poté fyzicky napaden. Po krátké potyčce se pachatel vzdálil; když však Pavel Landovský pokračoval v cestě domů, byl jím uprostřed mostu přes Vltavu znovu napaden. Se slovy „už se těším, až tě budou věšet, zatím ale půjdeš dolů!“ se útočník pokoušel hodit Pavla Landovského do řeky. V zápase o svůj život si Pavel Landovský zlomil nohu o mostní zábradlí. Nakonec se mu podařilo útočníka odrazit a doplazil se domů; nemocnice, v níž byl druhý den ošetřen, podala o případě hlášení Veřejné bezpečnosti.

Zpěvák Jaroslav Hutka, který se má dne 16. 10. 1978 odstěhovat z republiky, pozval na 13. 10. 1978 několik přátel k večírku na rozloučenou. Byl však téhož dne odpoledne a poté znovu večer předveden a podroben dlouhým výslechům. Několik desítek uniformovaných i neuniformovaných příslušníků SNB obklíčilo navečer jeho dům v Neklanově ulici č. 30; návštěvníci byli legitimováni, nebyli vpuštěni do domu, někteří byli podrobeni osobní prohlídce nebo předvedeni. Policejní střežení osoby i bytu Jaroslava Hutky zatím pokračuje.³

Všechny uvedené příklady pokládáme za alarmující doklad vzrůstající tvrdosti a nezákonnosti represí vůči aktivním zastáncům lidských práv.

Informace o Chartě 77, r. 1, 1978, č. 12, s. 7–8.

POZNÁMKY

- ¹ CÍSAŘOVSKÁ, Blanka – PREČAN, Vilém (eds.): *CHARTA 77: Dokumenty 1977–1989*, sv. 1, Praha 2007, s. 171.
- ² K hladovce Julia Tomina na protest proti zabránění vstupu návštěv do bytu Ladislava Hejdánka a Petra Uhla viz Tominovu zprávu o zamýšlené protestní hladovce ze 13. 10. 1978, jeho prohlášení ze 17. 10. 1978 o zahájení této hladovky a pozvání Zdeny Tominové k účasti na hladovce z 18. 10. 1978 uložené in: LP, Sb. VONS, inv. č. 308, sign. II/5, kart. 50.
- ³ Jaroslav Hutka se stal terčem šikanování ze strany představitelů režimu. Bylo mu znemožňováno veřejně vystupovat, několikrát byl zadržen a předveden k výslechu. V srpnu 1977 proti němu bylo dokonce zahájeno trestní stíhání pro trestný čin nedovoleného podnikání za to, že za své koncerty bral honoráře. Proti těmto postihům se mj. postavila skupina občanů ve své petici ministru kultury ČSR Milanu Klusákovi i Václav Havel, který ve svém dopisu z 23. 8. 1977 ministra vyzval, aby se seznámil s Hutkovou velice originální a kvalitní tvorbou a intervenoval ve prospěch jeho svobodného působení. Tyto i jiné dokumenty k Hutkovu šikanování a emigraci i některé jeho fejetony jsou uloženy in: LP Sb. VONS inv. č. 132, kart. 25. Hutka se v roce 1978 stal jednou z prvních obětí akce Stb nazvané Asanace, jejímž cílem bylo vystěhovat některé nepohodlné signatáře Charty 77 a další nonkonformní občany ze země. Viz KOUTEK, Ondřej: *Akce ASANACE, Securitas imperii* 13, 2006, s. 173. Nekonformní kulturní aktivitou

J. Hutky a činností písničkářů sdružených ve volném sdružení Šafrán a též jejich konfrontací s režimem se zabývá např.: HOUDA, Přemysl: *Šafrán. Kniha o sdružení písničkářů*, Praha 2008. O zájmu Státní bezpečnosti o Hutku svědčí osobní svazek vedený na tohoto nonkonformního umělce s krycím jménem „Zpěvák“, viz ABS, arch. č. 677 997.

Policejní akci proti večírku na rozloučenou popsal Hutka takto: „*Chtěl jsem dělat rozlučkový večírek a o jedné hodině mě vyveklí z domu, přišli si pro mě, byl jsem asi tři hodiny na výslechu. Chtěli vědět hlavně věci kolem Marty Kubišové a podobně – bylo to takové absurdní. Já jsem byl otráven, takže to bylo plně jízlivostí z obou stran. A potom mi oznámili, že dostali jakýsi dopis, že mi chce někdo zakrotit krkem, že jsem zrádce a že oni si nemožnou dovolit, když odjízďím, aby se mi ještě něco stalo. A tak mi přidělili ostrahu. Vyvedli mě na ulici a představili mi tři muže, kteří vypadali jako vrazi, takže mě trochu obešla hrůza. Ti šli se mnou domů. Já jsem se pro jistotu ještě stavil u nějakého kamaráda, protože únosy teď tam začínají bejt v módě. A když jsme došli domů, tak před mým bytem stáli dva policajti, kteří už kamaráda nepustili dovnitř, a celý blok byl obklíčený asi šesti policejními auty a mnoha policajty; a byla to taková jakási fantaskní akce, aby nikoho dovnitř nepustili, všechno kontrolovali. A naprosto takové absurdní. A asi o půl desáté – já jsem nesměl z bytu, potom už nikdo k nám, já z bytu ven. Asi o půl desáté ti dva příslušníci, co hlídali dveře, zatukali a omluvili se; říkali, že jsou tu jaksi na rozkaz, že to museli dělat, ať jim prominu a jestli bych jim nedal podpis, že mají moje desky a že vlastně oni jsou chudáci, že to musejí dělat a že mně snad v Holandsku bude líp. A asi v deset ta celá akce skončila, byla dost široká. Na všech přístupových cestách k našemu bytu na Vyšehradě stála policejní auta a kontrolovala všechno – jako všechna auta, co projížděla, všechny chodce. A v deset hodin prostě zmizeli.“ *Zpravodaj (Curych)* 11, 1978, č. 12, s. 6–8.*